

Світлана Геращенко

**Ранкова зустріч як ефективна методика
об'єднання академічного та соціального
аспектів освітнього процесу у початковій школі**

Полтава, 2022

Департамент освіти Полтавської міської ради

Управління освіти

Початкова школа №43

Полтавської міської ради

Світлана Іванівна Геращенко

**Ранкова зустріч як ефективна методика об'єднання
академічного та соціального аспектів освітнього процесу у
початковій школі**

***Навчально-методичний посібник
для вчителів початкових класів***

Полтава, 2022

С. І. Геращенко Ранкова зустріч як ефективна методика об'єднання академічного та соціального аспектів освітнього процесу у початковій школі. Навчально-методичний посібник для вчителів початкових класів. – Полтава, 2022. – 57 с.

Геращенко Світлана Іванівна – вчитель початкових класів Початкової школи № 43 Полтавської міської ради.

Стаж роботи – 24 роки.

Кваліфікаційна категорія – «спеціаліст вищої категорії», звання «старший учитель».

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Бондаренко Н.М. – консультант центру професійного розвитку педагогічних працівників Полтавської міської ради.

Хрипко Н.М. – заступник директора з навчально-виховної роботи Початкової школи № 43 Полтавської міської ради.

Посібник знайомить із практикою ранкової зустрічі, яка є однією зі складових особистісно зорієнтованої моделі сучасного освітнього простору Нової української школи.

У посібнику докладно охарактеризовано шляхи, прийоми, методи проведення основних етапів ранкової зустрічі, подано дидактичні матеріали для планування зустрічі у 1 – 4 класах. Контент видання вміщує зразки занять, методичні рекомендації по залученню родин до практики ранкового кола.

Навчально - методичний посібник пройшов апробацію у Початковій школі № 43 Полтавської міської ради. Збірник матеріалів стане у нагоді вчителям початкових класів та вихователям групи продовженого дня.

Зміст

Передмова	4
1. Особливості планування та проведення ранкових зустрічей	6
2. Методи та прийоми для формування ключових компетентностей та розвитку наскрізних умінь під час обміну інформацією	10
3. Ігри та вправи для проведення групових занять	21
3.1 Ігри та вправи для згуртування дитячого колективу	21
3.2 Ігри-руханки	24
3.3 Ігри та вправи з використанням м'яча (іграшки)	28
3.4 LEGO – ігри	30
4. Залучення родин до проведення ранкових зустрічей	33
5. Фрагменти конспектів ранкових зустрічей	36
5.1 Фрагменти конспектів для 1 класу	36
5.2 Фрагменти конспектів для 2 класу	40
5.3 Фрагменти конспектів для 3 класу	44
5.4 Фрагменти конспектів для 4 класу	51
Висновки	56
Список використаної літератури	57

ПЕРЕДМОВА

Сучасне суспільство ставить нові вимоги до особистісних і професійних якостей громадян – рівня їх соціальної адаптації, загальноосвітньої і спеціальної підготовки, творчих здібностей. Життєвий успіх людини значною мірою залежить від її умінь самостійно здобувати нові знання та розв'язувати проблеми, від спроможності конструктивно реалізувати себе в умовах динамічного розвитку всіх сфер суспільства.

Мета освіти, визначена Законом України про освіту, знаходить конкретизацію в «Державному стандарті початкової загальної освіти» і є основою формулювання мети й завдань початкової освіти, що визначені як «всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості». [2]

Таким чином, головна мета шкільної освіти полягає у створенні такої системи, яка б забезпечувала пізнавальні потреби кожного учня відповідно до його нахилів, можливостей, інтересів. Успішна школа – це місце, де кожна дитина, кожен педагог, кожен батько чи мати почувають себе комфортно. Це затишна домівка, де тебе почують, зрозуміють, нададуть підтримку. Новий освітній стандарт проголошує педагогіку партнерства з особистісно зорієнтованим навчанням, у центрі якого – дитина. Відтак увага вчителя Нової української школи має бути зосереджена на всебічному розвитку особистості, здатної критично мислити, котра діє згідно морально – етичних принципів, здатна приймати відповідальні рішення, має активну життєву позицію. Одним із першочергових завдань Нової української школи є виховання в дітях емпатії. Сучасних учнів потрібно вчити розуміти власні і чужі почуття, звертати увагу на складність та унікальність особистості.

Природньо, перед кожним педагогом виникають питання: які методи, підходи, прийоми використовувати, щоб бути ефективним? Як спланувати роботу, щоб згуртувати класну спільноту? Які використати технології, щоб передбачити формування цінностей та ключових компетентностей? Як організувати роботу, що ґрунтується на взаємодії дітей та дорослих, пізнанні, спілкуванні?

Саме практика ранкової зустрічі є однією із найважливіших складових особистісно зорієнтованої моделі сучасного освітнього простору Нової української школи. Це дієва стратегія формування соціальних та навчальних компетентностей учнів початкової школи, інструмент збагачення педагогічного впливу на дитячу особистість. Результати сучасних досліджень свідчать, що програми, спрямовані на розвиток соціальних навичок, підвищують академічні досягнення. Такий чинник, як соціальні навички, дає можливість педагогу забезпечити якісний освітній процес. Окрім того, соціальні компетентності

створюють умови для відкритого спілкування між членами суспільства, що є основними навичками, необхідними для демократії.

Здобувачі освіти, які є учасниками ранкових зустрічей, мають вищий рівень навчальної мотивації і глибше почуття власної гідності. Ця методика соціально – емоційного навчання дає можливість поєднати академічні знання з конкретними навичками, важливими для досягнення успіху у різних спільнотах, адже адаптація до життя у соціумі – це місток до щасливого життя.

Мета пропонованого посібника полягає у обґрунтуванні ефективності використання практики ранкової зустрічі для об'єднання академічного та соціального аспектів освітнього процесу.

Завдання дослідження: охарактеризувати вибір шляхів, прийомів, методів проведення основних етапів ранкової зустрічі, систематизувати дидактичні матеріали для планування цієї стратегії, продемонструвати їх практичне використання, спираючись на власний досвід. Розробити методичні рекомендації по залученню батьків до проведення ранкового кола.

1. ОСОБЛИВОСТІ ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ РАНКОВИХ ЗУСТРІЧЕЙ

Ранкова зустріч - це запланована форма роботи на початку дня, що забезпечує активну участь і творчу взаємодію учнів між собою та вчителем. Зустріч всього класу з педагогом передбачає неформальне, партнерське, дружнє спілкування для створення позитивної атмосфери у дитячому колективі та планування робочого дня. Важливим у практиці цієї форми роботи є створення атмосфери довіри, залучення всіх до прийняття рішень, рівноправність у співпраці, щирість та неупередженість позиції педагога.

Ранкова зустріч складається з чотирьох основних компонентів: *вітання, обмін інформацією, групове заняття, щоденні новини.*

Послідовність складових можна змінити відповідно до потреб кожного класу. Часто доречним є включення такого компоненту як підсумок зустрічі. Можливе закінчення зустрічі груповим заняттям для створення відчуття спільноти, або новинами, оскільки вони створюють перехід до початку уроків. Можливе проведення обміну інформацією окремо для скорочення часу зустрічі або посилення уваги до цього важливого компонента.

Ранкова зустріч розпочинається невимушеним сигналом до початку роботи (мелодія, пісня, дзвоник, гра на дитячому музичному інструменті, кілька оплесків, повідомлення тощо). Залежно від віку дітей, протягом навчального року можна використовувати один чи кілька сигналів, які легко розпізнаються. Обов'язковим для проведення зустрічі є те, що всі учасники розміщуються по колу на одному рівні з учителем на килимі чи стільцях, подушках тощо.

Вітання - це перший етап заняття, що дає можливість кожній дитині відчути себе важливим членом колективу, сприяє створенню позитивного настрою.

Існує безліч моделей ранкових привітань, котрі можна використати. Якщо у класі велика кількість дітей, дорено вітатися віршованими рядками, що супроводжуються рухами.

З метою уникнення формальності та одноманітності, часто змінюю формат та стиль вітань.

Важливими атрибутами для проведення ранкового кола є:

«Куточок ранкової зустрічі»
(фліпчарт, дошка, стенд тощо) та
«Крісло автора».

Рубрики, що можуть розміститись у «Куточку ранкової зустрічі»:

«Настрій нашого класу»,
«Тема дня (тижня)»,
«Календар погоди», «Дитина дня», («Зірка тижня», «Дуже важлива особа»), «Новини», «Добрі справи», «Наші успіхи», «Вірш тижня», «Гасло дня» тощо.

Одним з етапів занять є щоденні новини.

Щоденні новини сприяють розвитку демократичної практики через надання відкритої інформації, важливої для всіх, у письмовій або усній формі.

Щоденні новини містять: коротке повідомлення, складене вчителем (або під його керівництвом), яке вивіщується таким чином, аби всі могли його прочитати; короткі усні оголошення; різноманітні завдання, залежно від віку дітей (наприклад, календар погоди, розклад виконання робіт тощо). Письмове повідомлення може вітати та запрошувати всіх до класу, надавати інформацію про час і зміст роботи на індивідуальних заняттях або в центрах активності.

Подібно до газети, щоденні класні новини стимулюють зацікавленість і надають кожному доступ до інформації, одночасно кладучи відповідальність на кожну особу за її набуття. Щоденні новини можуть стати письмовим документом, що фіксує «історію» спільноти.

Письмове повідомлення на дошці, зазвичай, містить конкретні і сталі компоненти, наприклад:

- календарну інформацію;
- повідомлення або інформацію про поточну тему тижня чи дня або тему обговорення;
- пояснення щодо плану роботи на день;
- інформацію про конкретні види роботи або обов'язки;
- особливе прохання або завдання, що потребує виконання.

Цікавою і корисною є робота з календарями: природничим, народознавчим, навчальним.

Плануючи зустріч, важливо завжди враховувати особливості класу, інтереси дітей, навчальні теми (тематичні ранкові зустрічі), проблеми та занепокоєння щоденного класного життя. Варто експериментувати і знаходити те, що підходить для вашого класу. Задовольняючи потреби й інтереси дитячого колективу, ранкова зустріч стає власним надбанням і відтак – більш значущою для здобувачів освіти.

Говорячи про ефективне поєднання соціального та академічного аспектів освітнього процесу під час планування та проведення ранкових зустрічей, доречно ґрунтовно розглянути два основних компоненти стратегії: обмін інформацією та групове заняття.

2. МЕТОДИ ТА ПРИЙОМИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РОЗВИТКУ НАСКРІЗНИХ УМІНЬ ПІД ЧАС ОБМІНУ ІНФОРМАЦІЄЮ

Практика обміну інформацією – це найважливіший компонент зустрічі. Саме цей етап є фундаментом для формування та розвитку низки ключових компетентностей: спілкування державною мовою, математичної компетентності, загальнокультурної, інформаційної, соціальної та громадянської, природничої та екологічної, ініціативності та підприємливості, уміння вчитися впродовж життя.

Методи та прийоми обміну інформацією сприяють розвитку наскрізних умінь здобувачів освіти, зокрема: уміння логічно і точно висловлювати власні думки, розв'язувати проблеми, генерувати нові ідеї, співпрацювати з іншими людьми. Діти вчать вільно висловлюватись перед ровесниками, критично мислити, що в свою чергу сприяє академічній успішності, спонукає учнів оцінювати інформацію, здобувати нові знання.

З самого початку важливо обговорити вимоги щодо обміну інформацією з дітьми. Потрібно запропонувати приклади завдань і показати, як ділитися своїми думками, як слухати. Наприклад: «вимоги до тих, хто перебуває у «Кріслі автора»:

- ✓ Говорити голосно і чітко
- ✓ Стежити, щоб повідомлення були стислими
- ✓ Добирати інформацію, що буде цікавою для класної спільноти
- ✓ З повагою реагувати на всі запитання та коментарі.

Слухання передбачає активну участь і пов'язане з певними правилами. Шляхом мозкового штурму можна розробити перелік «обов'язків слухачів».

Наприклад:

- ✓ Зосередьте увагу на особі, яка ділиться інформацією
- ✓ З повагою ставтеся до сказаного
- ✓ Запитання формулюйте чітко і голосно
- ✓ Уважно слухайте запитання й коментарі однокласників
- ✓ Уникайте однотипних питань
- ✓ Аналізуйте та оцінюйте нові та вже відомі ідеї.

Ознайомлюючи дітей з обміном інформацією вперше, доречно пояснити, що мета його полягає в кращому знайомстві один з одним, можливості ділитися новинами про важливі події з власного життя, ставити питання, обмінюватися думками.

У практиці своєї роботи використовую наступні методи та прийоми:

Крісло автора

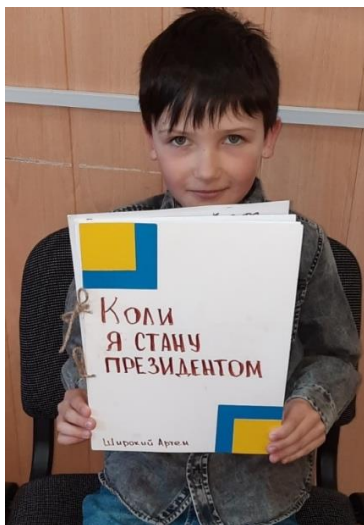
Застосування цієї технології дає можливість кожній дитині бути почутою, проявити себе. «Крісло автора» - це стілець (крісло, подушка, учительський стілець тощо) у колі, який має відрізнятися від інших учнівських стільців.

Перебуваючи у «кріслі автора», школяр може розповідати про себе та свою родину, свої захоплення та вподобання, новини зі свого життя, презентувати однокласникам творчі роботи, малюнки, поробки; виступати у ролі експерта з певної теми, автора книги, виготовленої власноруч, метеоролога, дослідника, рекламного агента і т.д.

Цікавою для дітей є вправа
«Що моя річ знає про мене?»

Завдання:
взяти будь-яку власну річ і від її імені
розповісти щось про себе.

Безумовно, використання «крісла автора» має позитивний вплив на розвиток творчих здібностей дитини, її особистісне зростання: виховує впевненість у своїх силах і можливостях, підвищує самооцінку.

Кульки підбираєш – ідею промовляєш

Обладнання: кульки (тенісні м'ячики).

Цей прийом може використовуватися для вирішення дискусійних питань, розв'язання проблем, висловлювання власних ідей, вдосконалення умінь аргументувати свої думки.

Після оголошення певної інформації чи моделювання життєвої ситуації для обговорення, вчитель розсипає кульки на килим у колі. Право висловитись має той, хто бере кульку.

Навчаючи – вчуся

Цю методику використовую з метою надання можливості дітям взяти участь у передачі своїх знань однокласникам, розвитку пізнавального інтересу, формування читацьких компетентностей.

Для організації роботи слід підготувати картки з фактами з певної теми. Після того, як всі отримали інфокартки, пропоную впродовж кількох хвилин ознайомитися з інформацією. Після опрацювання матеріалу, учні обмінюються інформацією один з одним.

Пам'ятка для учнів

- ✓ Одночасно говори тільки з однією особою.
- ✓ Уважно слухай інших, щоб запам'ятати якомога більше.
- ✓ Коли всі поділяться тим, що відомо, й отримають інформацію, будь готовим розказати класу, про що дізнався.

Кореспондент

Використання цієї технології сприяє розвитку допитливості, креативності, ініціативності; формує вміння знаходити застосування теоретичних знань у житті. Під час роботи діти рухаються по кімнаті, беруть інтерв'ю в однокласників і одночасно його дають. Всі відповіді можуть фіксуватися на папері. Питання готуються заздалегідь учнями або пропонуються вчителем. По закінченню часу всі займають свої місця, а вчитель опитує «кореспондентів»: що нового дізнались по означеній темі.

Питання для обговорення: Що було цікавіше: задавати питання чи відповідати на них? Що було найскладнішим?

Уявляй і фантазуй

Мета цього прийому роботи: дати можливість учасникам оцінити проблему відсторонено від реальності, розвивати творче мислення та уяву, виховувати цікавість до навколишнього світу, удосконалювати навички співпраці.

Обладнання: картки із малюками (словами).

Вправа виконується у мінігрупах. Завдання: представити предмет (об'єкт) від його імені. Презентацію можна провести у будь – якій формі.

Наприклад: рослина, тварина, природне явище тощо.

Острів

Вправа проводиться для пояснення переваг духовних цінностей над матеріальними. Її мета - усвідомлення цінностей. Потрібно намалювати шість островів з підписами: «дружба», «любов», «здоров'я», «родина», «багатство», «успіх». Діти пишуть свої імена на клейких папірцях і «оселяються на певному острові», пояснюючи свій вибір.

Доведи

Технологія використовується для тренування навичок активного слухання, вміння аргументувати свою думку, розвитку критичного мислення, зв'язного мовлення.

Обладнання: картки з темами для вправи.

Робота проводиться в парах. Кожна пара отримує картку із завданням. Протягом хвилини, партнери, займаючи протилежні позиції, намагаються швидко знайти якомога більше аргументів на свою користь. Потім учасники міняються партнерами.

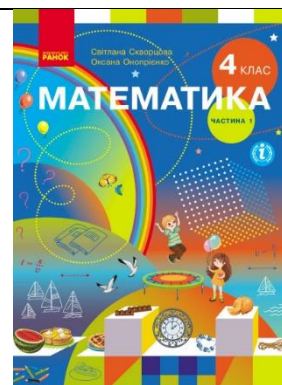
Можливі питання для розгляду:

Що краще: бути дитиною чи дорослим?

Який колір красивіший: червоний чи зелений?

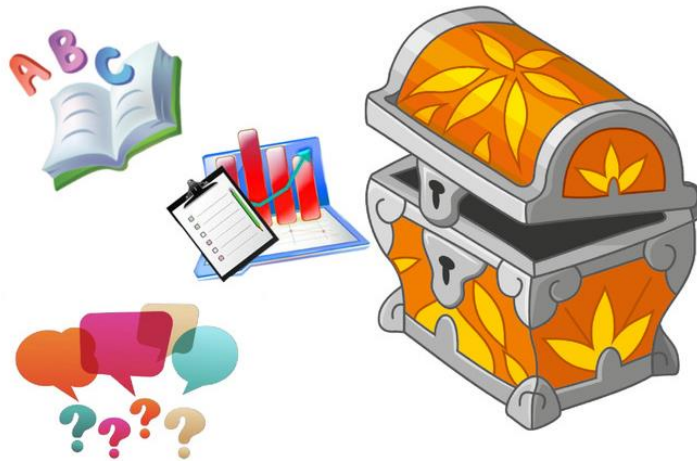
Який предмет важливіший: математика чи українська мова?

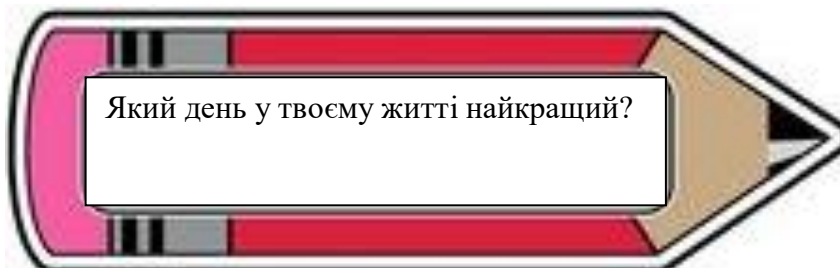
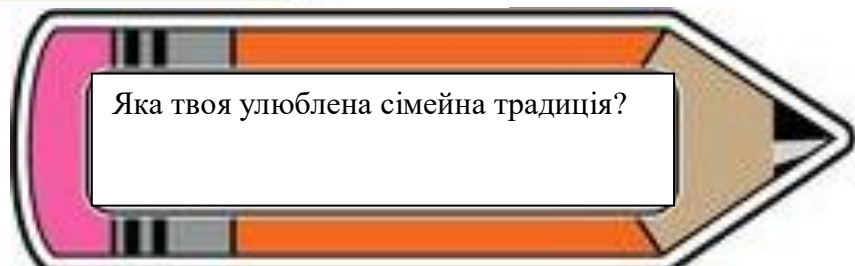
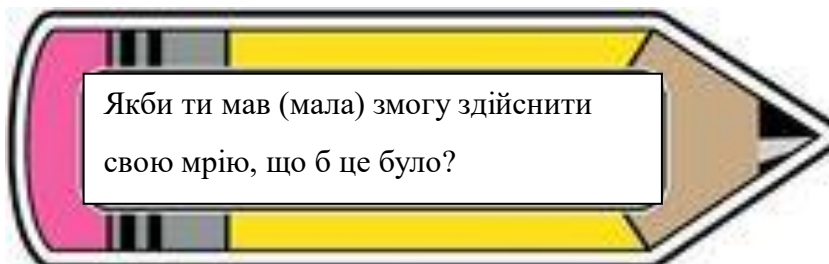
Цікава скринька

Мета цього прийому роботи: розвиток творчого мислення, вміння будувати власні висловлювання, вільно говорити перед однокласниками, відпрацювання навички говорити коротко, але по суті і переконливо.

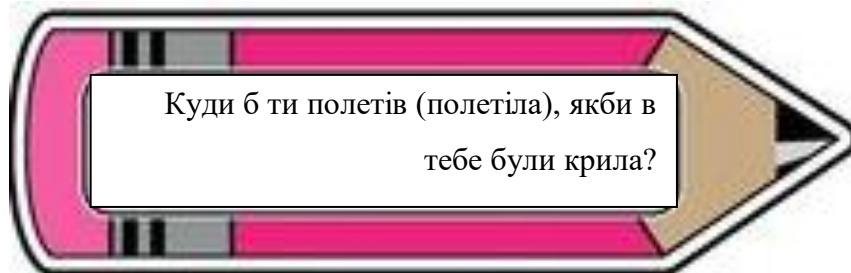
Обладнання: картки з питаннями, скринька (пластиковий бокс).

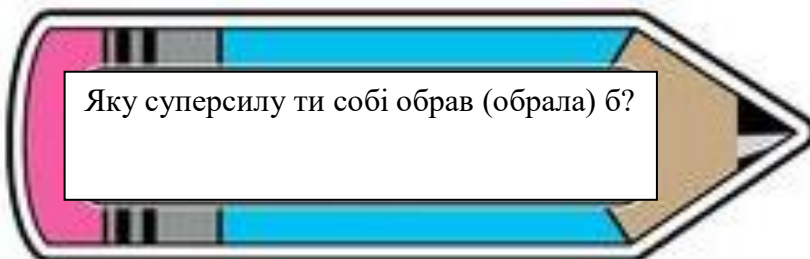
Питання на картках:

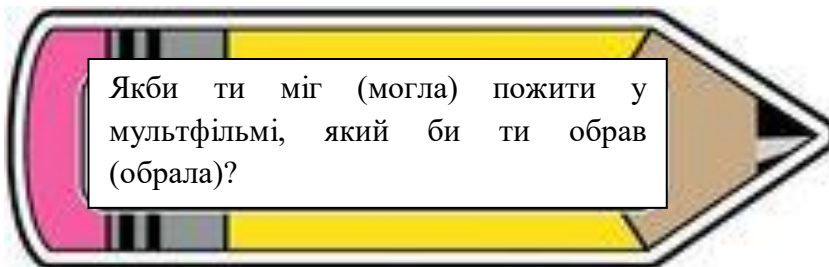

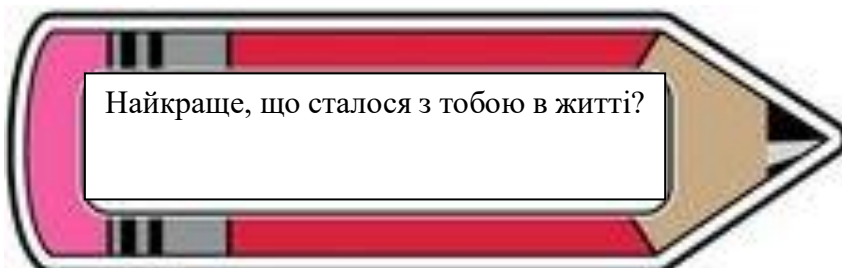
Куди б ти полетів (полетіла), якби в тебе були крила?

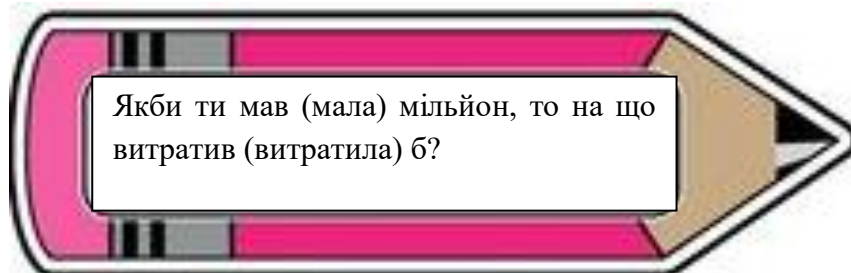
Яку суперсилу ти собі обрав (обрала) б?

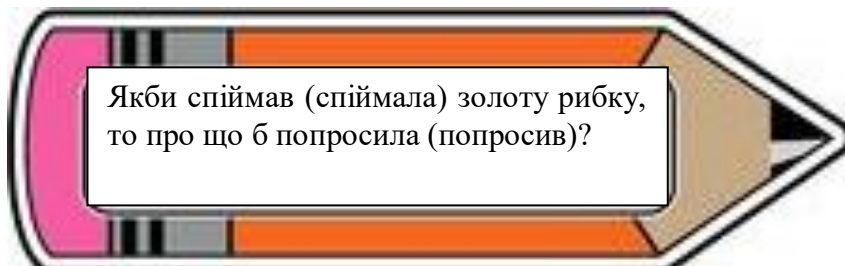
Якби ти міг (могла) пожити у мультфільмі, який би ти обрав (обрала)?

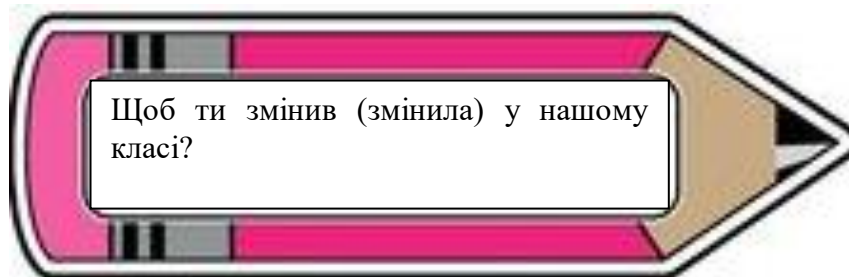
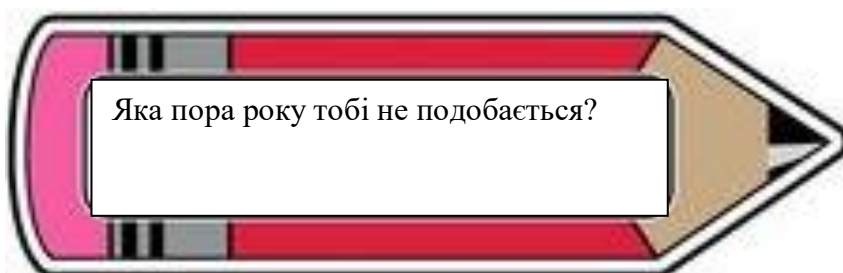
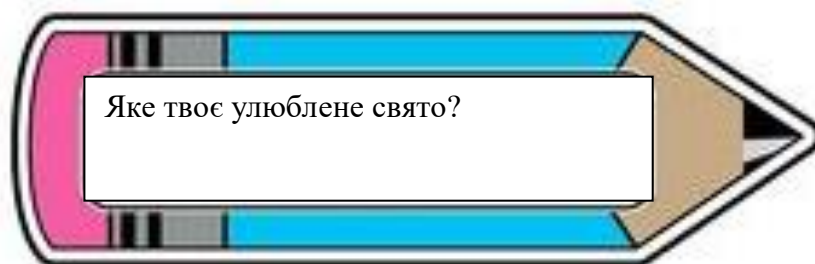
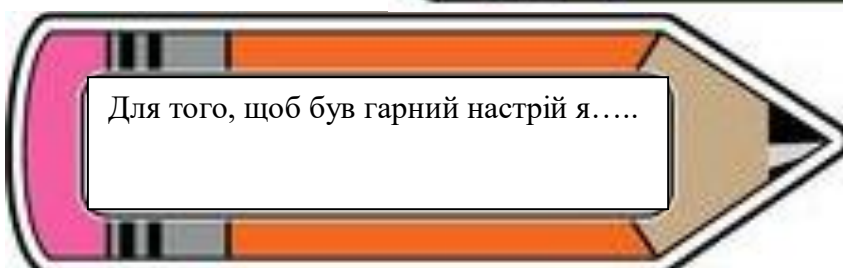
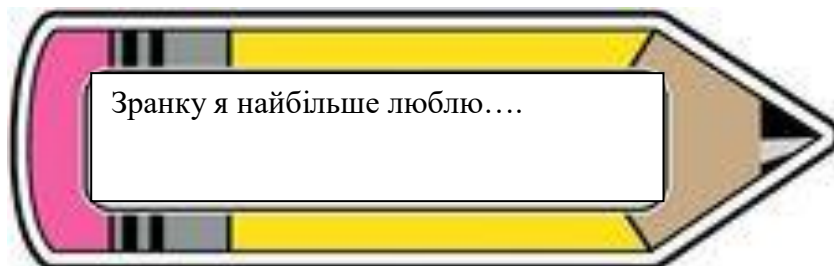
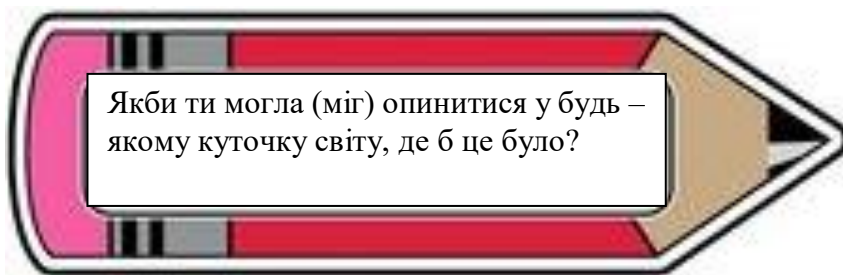
Найкраще, що сталося з тобою в житті?

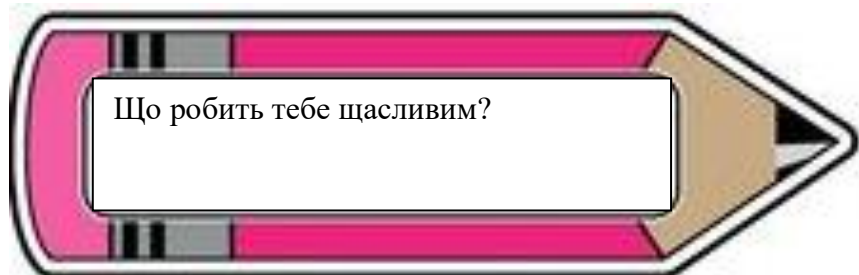
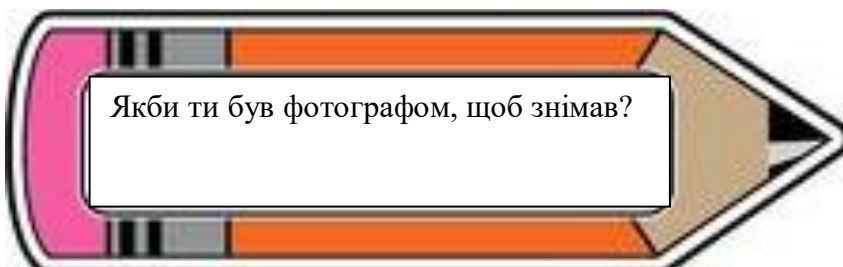
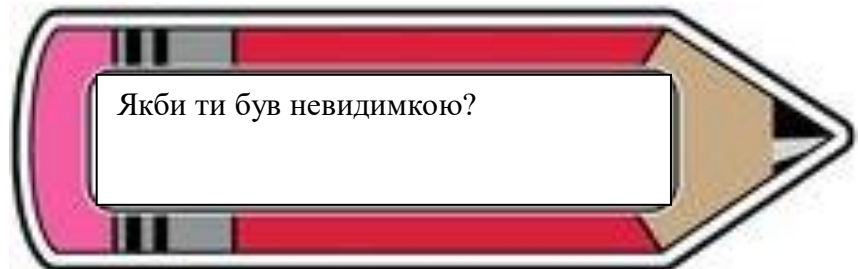
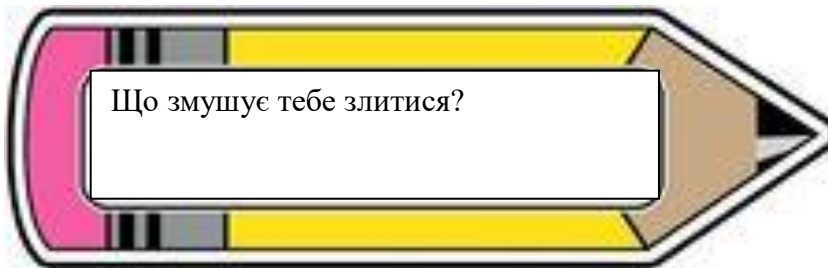
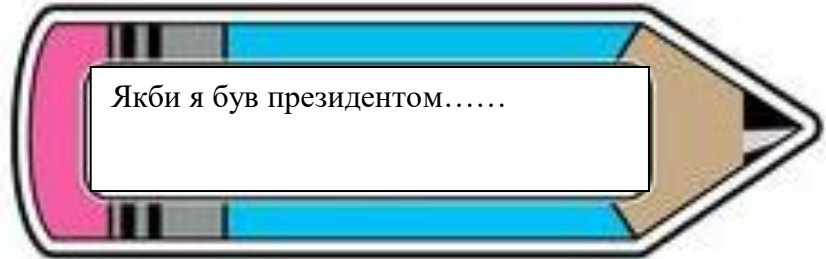
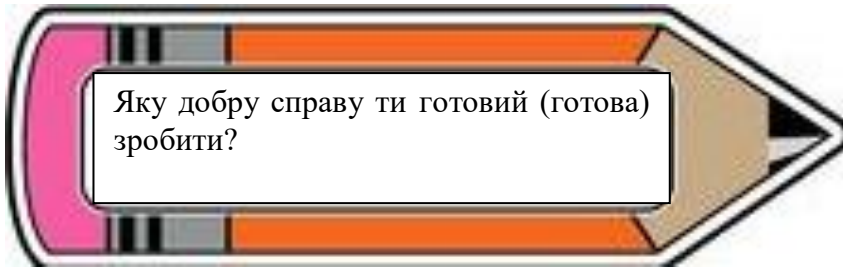

Якби ти мав (мала) мільйон, то на що витратив (витратила) б?

Якби спіймав (спіймала) золоту рибку, то про що б попросила (попросив)?

Дітям пропонується набір карток у скриньці. Передаючи скриньку по колу промовляємо слова: «ти котись цікава скринька далі – далі по руках, у кого цікава скринька, той розкаже нам.....». Дитина, у якої в руках опинилася скринька, витягує картку і дає відповідь на питання. Вправа продовжується. Можливі інші варіанти: давати відповіді на питання лише мімікою та жестами, а діти повинні здогадатися про що йдеться, або учень не озвучує питання, а тільки дає на нього відповідь, решта дітей повинні здогадатися, яке було питання.

Закінчи фразу

Використання вправи сприяє розвитку мислення, активізації уваги, оперативності, формує навички групової взаємодії.

Обладнання: м'яч.

Одна дитина, тримаючи в руці м'яч, починає речення, потім кидає м'яч комусь іншому. Той, хто упіймав м'яч, має закінчити речення. Потім він кидає м'яч третьому учасникові, який починає нове речення і т. д. Можна ускладнити гру, додатково визначивши тему.

Бліцтурнір

Обладнання: шапка (скринька).

Використання цього прийому розвиває оперативність, вміння логічно мислити й висловлювати свою думку, розвиває почуття гумору.

Кожна дитина має написати на аркуші паперу по одному запитанню, згорнути папірець, скласти в шапку. Потім по черзі витягувати аркуші, зачитувати запитання й відповідати на них. Інші учасники також можуть запропонувати свої варіанти відповідей. Дитина має право не відповідати. Після завершення вправи слід визначити оригінальні питання й цікаві відповіді.

Абетковий сун

Для проведення вправи потрібно підготувати картки з буквами алфавіту (окрім, «ь», «й», «и»), покласти їх у торбинку. Пропоную групам учнів витягти одну картку і придумати речення, що стосується певної теми, яке б починалося з цієї літери.

Цей прийом допомагає сфокусувати увагу учнів на певній темі; сприяє розвитку мислення, усного мовлення; формує вміння продуктивно працювати у групах.

Добре - погано

Вправу можна використати з метою формування природничої та екологічної компетентностей, розвитку критичного та логічного мислення. Учні навчаються бачити протиріччя у предметах і явищах.

Клас ділиться на 2 команди: «Добре» і «Погано».

Наприклад, аналізується слово «вогонь».

Добре: вогонь дає тепло

Погано: вогонь є причиною пожежі

Добре: вогонь використовують для приготування їжі

Погано: дим від вогню забруднює повітря

Розбір ситуації

Вправа покликана розвивати критичне мислення, вміння аргументовано висловлюватись та відстоювати свою позицію, зв'язне мовлення.

Учитель чи ведучий озвучує нескладну ситуацію.

Наприклад:

- учень постійно запізнюється до школи
- учениця не виконала домашнє завдання
- один однокласник дав іншому почитати книгу, а той її загубив
- у супермаркеті хлопчик випадково зіпсував товар.

Завдання: пояснити причини ситуації, що склалася, розвинути її далі, щоб показати наслідки.

3. ІГРИ ТА ВПРАВИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ГРУПОВИХ ЗАНЯТЬ

Групове заняття – важливий компонент ранкової зустрічі, що сприяє згуртуванню дитячого колективу, покликаний створити відчуття єдності у класній спільноті. Ігри та вправи цього етапу допомагають дітям у цікавий спосіб засвоїти багато нової і корисної інформації, дають можливість зробити ранкові зустрічі цікавими та стимулюючими. Саме гра приносить радість і сприяє формуванню дружного колективу, розвитку уваги, спостережливості, кмітливості; доповнює уяву, розвиває фантазію. Компонент групових занять ранкового кола покликаний сприяти формуванню демократичних цінностей у спільноті.

Всі, без винятку, діти беруть участь у спільних розвагах, іграх, вправах. Важливо обирати заняття, які не передбачають суперництва, ігри кооперативного характеру. В арсеналі вчителя мають бути різноманітні завдання, що розвивають мовлення, фізичну координацію, спритність, передбачають практику застосування набутих знань, сприяють створенню атмосфери доброзичливості, пов'язані з темою, яка в цей час вивчається у класі.

Отже, метою групових занять є забезпечення соціального, академічного, фізичного розвитку учнів; створення умов для об'єднання дітей у спільноту класу, в якій цінуються інтереси та індивідуальність кожного.

Під час проведення цього етапу ранкових зустрічей практикують використання різноманітних вправ та ігор, а саме:

3.1 Ігри та вправи для згуртування дитячого колективу

Хто у класі в нас ....

З гарним настроєм хто прийшов – махніть рукою
Хто мене чує – кивніть головою,
Хто бачить мене – прошу оком моргнути,
Хто любить ігри – ті підводяться тихо,
Хто найвеселіший - ви всім посміхніться.

Хто ввічливий – сусідові злегка вклоніться

У кого є брат – тричі моргніть;

Той, хто сьогодні вранці з'їв смачний сніданок –

Погладьте себе по животику;

Хто народився весною, нехай візьме за руку сусіда справа;

Хто народився зимою, візьміть сусіда за руку зліва;

Хто любить котів – промурчіть;

У кого є захоплення – підстрибніть і назвіть його;

Хто любить компліменти- вигукніть «Так- так!»

Хто вважає, що гра триває досить довго, схрестіть руки на грудях і голосно скажіть: «Досить!»

Спільне – відмінне

Діти утворюють 2 кола – внутрішнє і зовнішнє. Кількість учасників в обох колах повинна бути однаковою. Учасники зовнішнього кола говорять своїм партнерам фразу, що починається зі слів: «Ми з тобою схожі тим, що...» (наприклад: ми з тобою схожі тим, що живемо на планеті Земля, любимо читати тощо).

Учасники внутрішнього кола відповідають: «Ми з тобою відрізняємося тим, що...» (наприклад: ми з тобою відрізняємося зростом, кольором очей тощо).

Після цього, за командою ведучого, учасники внутрішнього кола змінюють партнера. Процедура повторюється доти, доки кожний учасник внутрішнього кола не зустрінеться з кожним учасником зовнішнього кола.

Я дарую тобі...

Перед початком вправи доречно пояснити школярам, що слова мають виняткову силу, як погані, так і добрі. Добрими словами ми можемо підбадьорити один одного, покращити настрій, а поганими – навіть скалічити.

Сидячи у колі, діти роблять один одному подарунок у вигляді позитивних емоцій. Наприклад, ось так: торкнутися рукою плеча сусіда і сказати: «Я дарую тобі посмішку/ добрий настрій/ впевненість у своїх силах/ відчуття своєї унікальності».

У чому ти найкращий

Обладнання: скринька (коробка).

Вправа спонукає фокусуватися на кращих рисах характеру однокласників, змушує замислитись і, можливо, по-іншому поглянути на однокласників.

Попередньо кожен учень має написати на аркуші своє ім'я, після чого вчитель збирає усі папірці, складає їх у коробку та ретельно перемішує. Школярі по черзі витягають папірці навмання та зачитують ім'я однокласника. Трошки подумавши, учні мають пригадати і назвати, які позитивні риси характеру притаманні цій дитині, що в неї виходить краще ніж у інших або чого можна в неї навчитися.

Я теж!

Гра, яку можна використовувати для знайомства в першому класі і для згуртування класу надалі. Діти усвідомлюють, що в них багато спільного, дізнаються хто з однокласників їхні однодумці.

Учитель викликає одного учня за бажанням і ставить йому запитання. Якщо в інших дітей класу така ж відповідь, то вони повинні швидко піднятися зі свого місця та вигукнути: «Я теж!»

Приклади запитань:

- ✓ Яким спортом ти займаєшся?
- ✓ Яку страву ти найбільше любиєш?
- ✓ Яку тварину ти хочеш завести вдома?
- ✓ Який шкільний предмет ти найбільше любиєш?
- ✓ Який музичний гурт ти слухаєш?

Що змінилося в моєму однокласникові?

Діти стають у дві шеренги: один навпроти одного. Дайте учням 30 секунд, щоб запам'ятати одяг, взуття та зачіски один одного.

Потім попросіть дітей в одній шерензі відвернутися або заплющити очі. Учні з іншої шеренги мають у цей час змінити чотири речі у своєму зовнішньому вигляді. Можна, наприклад, помінятися черевиками, інакше пов'язати шарф, вдягнути окуляри.

Після цього діти повинні назвати зміни, що відбулися з їхніми однокласниками навпроти. Потім шеренги міняються ролями.

Як змінилося слово?

Це весела гра, кінець якої непередбачуваний.

Спочатку діти сідають на підлогу в коло. Перший гравець придумує будь-яке випадкове слово, наприклад: «пенал». Потім перший гравець шепоче це слово на вухо другому гравцю, який сидить праворуч від нього. Другий гравець повинен придумати інше слово, пов'язане з вихідним. У даному випадку це може бути слово «ручка». Другий гравець повинен прошепотіти це нове слово на вухо наступному гравцю, який сидить праворуч. Таким чином, усі діти придумують нові слова по черзі, доки ця черга не дійде до останнього гравця в колі. Наприкінці діти дуже здивуються, як змінилось вихідне слово.

3.2 Ігри - руханки

Класна страва

Діти стоять у колі, уявляючи посередині тарілку зі стравою, що будуть готувати спільно всім класом (салат, піца, пиріг, борщ тощо).

Завдання: задумати 1 інгредієнт страви, коли ведучий його озвучить – стрибнути у тарілку.

Плутанина

Діти стають у коло та простягають праву руку у напрямку до центру кола. Примітка: кількість гравців повинна бути парною. За сигналом ведучого кожен гравець знаходить собі «партнера в рукостисканні». Потім усі учасники простягають ліву руку і знаходять іншого партнера. Тепер завдання учасників

полягає у тому, щоб розплутатися, вишикуватися у коло, не роз'єднуючи рук. Завдання можна ускладнити, заборонивши спілкування.

Свій серед своїх

Учитель умовно ділить приміщення навпіл і пропонує школярам швидко зайняти місце праворуч чи ліворуч, в залежності від власних уподобань. Після цього називає певну об'єднувальну ознаку: «Хай праворуч стануть ті, хто любить комп'ютерні ігри, а ліворуч - прихильники «доганялок», «Хай ліворуч стануть ті, хто любить морозиво, а праворуч – торти» тощо. Учні мають швидко перебігти на певний бік і не зіштовхнутися один з одним, в іншому випадку мають ризик вибути з гри.

Прогулянка зоопарком

Вправу доречно використовувати для зняття емоційної напруги, створення позитивного настрою у класі.

Кожен учень обирає улюблену тварину, котру буде показувати за допомогою пантоміми. На початку гри всі знаходяться на своїх місцях («у клітках»). Після представлення та відгадування всіх жителів зоопарку, «клітки відкриваються», і «тварини звільняються»: стрибають, бігають тощо.

Дім, білка, катастрофа

Гра позитивно впливає на взаємини в класі. Адже через неї діти вчаться взаємодіяти як група, команда, у якій є місце для кожного. Крім того, вправа допомагає задовольнити потребу в русі, що особливо актуально для активних молодших школярів.

Учні діляться на групи по троє. Двоє з них стають поруч і піднімають руки так, щоб утворився «дах». Вони — це «дім». Між ними стає третя дитина — «білка».

Коли вчитель говорить: «Білки!», усі діти-«білки» шукають собі інший дім. Коли вчитель каже: «Дім!», учні, які утворювали «дахи», швидко шукають собі нові пари, щоб створити з ними нові «будинки». По команді : «Катастрофа!», всі міняються ролями. Тобто «білки» стають «будинками», і навпаки.

Неіснуючий звір

Гра стимулює дітей вчитися домовлятися, зважати на інших, поступатися. Це особливо ефективно, якщо учні мають у своїй команді дитину з інвалідністю. Отож разом думають, як максимально допомогти товаришу і включити його в гру. Так виховується толерантне ставлення до тих, хто відрізняється.

Поділіть дітей на групи. Їх кількість залежатиме від кількості учнів у класі. В ідеалі, в одній групі має бути 7-10 дітей. Запропонуйте учням створити разом звіра, який ніколи не існував. Для цього учні мають використовувати різні положення тіла. Вони можуть триматися за руки чи обійняти один одного. Поставте умову — у групі, де 10 дітей, підлоги можуть торкатися лише 14 ніг і 12 рук, а не всі 20. Тобто, комусь доведеться стояти на одній нозі. А руки не завжди зможуть стати точкою опори — доведеться покладатися на членів команди. Завдання полягає в тому, щоб діти змогли швидко домовитися, розподілити між собою «частини тіла» звіра та простояти нерухомо, принаймні, 30 секунд.

Гра може мати різні варіації. Замість звіра можна запропонувати учням створити автомобіль, який матиме чотири колеса, двигун, кабінку, водія та причеп.

Хто де живе?

Вчитель умовно ділить приміщення на 3 частини: море, небо, суша. Діти, рухаючись по колу, проговорюють слова: «У хоровод збираємося, де живе... дізнаємось». Вчитель чи ведучий називає тварину, а школярі повинні стати в ту зону, де мешкає ця тварина. Наприклад, дельфін – море, горобець – небо.

Настрій

Діти рухаються і демонструють за допомогою ходи різний настрій.

Кожну ходу потрібно показувати впродовж 10 секунд.

Рухайтесь, як:

- людина, у якої день народження
  - дуже втомлена людина
  - людина, яка чогось боїться
  - акробат - канатоходець
  - людина, яка виграла в лотерею
- Згадайте, з яким настроєм ви починали гру. Чи він змінився? Покажіть за допомогою ходи свій настрій.

Годинник

Запропонуйте учням розрахуватись по порядку (кожен має запам'ятати свій порядковий номер).

Принцип гри: вчитель пропонує уявити, що колектив класу – величезний годинник, який працює за відповідним сигналом педагога.

Потім вчитель називає час, наприклад, 10 годин 12 хвилин (той, у кого порядковий номер означає години, має плеснути у долоні, у кого хвилини – стрибнути). Той, хто помилився, вибуває з гри.

3.3 Ігри та вправи з використанням м'яча (іграшки)

Злий м'яч

Вправа демонструє дітям, що викликає агресію у їхніх однокласників. А знаючи причини непорозумінь та конфліктів, учні намагатимуться уникати тих дій та вчинків, що їх провають.

Проводиться вправа у колі. Перший учасник з м'ячем говорить: «Я злюся, коли...» і завершує речення. Другий учасник ловить м'яч, повторює речення попереднього і називає свою причину злості. І так по черзі. По завершенню можна також провести обговорення і запитати, що діти дізнались про своїх однокласників.

Відгадай за виразом обличчя

Учасники стоять у колі, тримаючи руки за спиною. Одна дитина стає у центр кола. Ведучий обходить учасників і таємно вкладає предмет комусь у руки. Діти передають річ за спиною.

Завдання учасника всередині кола вгадати, хто тримає предмет і помінятися з ним місцями. Гра продовжується.

Арифметичний м'яч

Гра розвиває математичне мислення, увагу, оперативність; дає можливість застосувати математичні знання на практиці.

Діти, передаючи м'яч колом, послідовно називають числа від одного, дотримуючись певної вимоги: парні числа замінювати 1 оплеском у долоні, числа, що діляться на 3 чи мають у собі цифру 3 замінюються трьома оплесками тощо.

Безлад

Завдання гри полягає у перекиданні м'ячика один одному в хаотичному порядку таким чином, аби він побував в руках кожної дитини лише раз. Коли завдання виконано, в гру додається новий предмет, наприклад, іграшка. Діти повинні тримати ритм, швидко перекидати предмети один одному й не передавати їх двічі одній людині. У кожного учня в руках повинен побувати і м'яч, й іграшка. Далі гра ускладнюється – вводиться третій предмет. Гра триває до моменту, доки діти не зіб'ються з ритму. Кількість предметів не обмежена.

Обчислювальний ланцюжок

Вправа розвиває математичне мислення, кмітливість, сприяє удосконаленню обчислювальних навичок.

Учасники стають у коло. Перший гравець називає певне число і передає м'яч наступному гравцеві в узгодженому напрямку (наприклад, за годинниковою стрілкою). Наступний гравець має назвати будь-яку з основних арифметичних дій: додавання, віднімання, множення, ділення.

Третій гравець має назвати будь-яке число. Наступний за ним учасник повинен подумки порахувати результат арифметичної дії між числами, названими попередніми гравцями, і вказати наступну арифметичну дію. Наприклад, перший гравець називає число 2, другий вказує дію додавання, третій називає число 4, а четвертий оголошує результат арифметичної дії – число 6, і називає наступну арифметичну дію. І далі колом.

Утвори слово

Метою вправи є активізація та збагачення словникового запасу учнів, розвиток мислення, мовлення, поліпшення фонематичного слуху.

Учитель називає склад і кидає м'яч дитині. Та повинна додати до цього складу свій так, щоб утворилось слово. Наступний учасник додає до останнього складу свій, щоб вийшло нове слово.

Наприклад: се – село, ло – ложка, ка – каша, ша – шапка.....

3.4 LEGO – ігри

Для активізації уваги школярів використовую вправи «Повтори ритм» та «Колір ранку»

Колір ранку

Діти обирають цеглинку будь – якого кольору на свій смак – «колір сьогоднішнього ранку» і швидко дають відповіді на питання:

- ✓ Що у тебе в рюкзаку такого ж кольору ?
- ✓ Які речі у твоїй кімнаті мають подібні барви?
- ✓ Назви улюблений фрукт цього ж кольору
- ✓ Де можна зустріти цю фарбу у довкіллі?
- ✓ Яку річ ти б хотів мати саме цього відтінку?
- ✓ У кого з присутніх це забарвлення в одязі переважає?

Відгадай

Стоячи у колі, діти торкаються цеглинкою до цеглинки сусіда, промовляючи лише перший склад слова, що є відповіддю на питання: яка твоя улюблена страва, казковий герой, гра тощо?

Завдання: відгадати слово і продовжити гру, називаючи перший склад своєї загадки.

Квітка дружби

У кожної дитини в руках 1 цеглинка лего певного кольору, яку вони кладуть на килим у центрі кола, даючи одну характеристику друга.

Результатом вправи є «квітка дружби», у якій середина – цеглинки вчителя, а пелюстки – цеглинки дітей. За аналогією можна створити «Сонечко доброти», у якого промінцями будуть добрі справи дітей, чи «Віночок приємних побажань».

Віповідаємо цеглинками

Гра розвиває швидкість реакції, вміння керувати емоціями, дає можливість застосувати набуті знання на практиці.

Завдання: обирається певна тема («Тварини», «Рослини», «Водоймища», «Частини мови», «Всесвіт» тощо).

За кожним поняттям закріплюється цеглинка певного кольору. Відповідати на питання діти мають лише за допомогою цеглинок.

Наприклад: тема «Тварини».

- ✓ Якщо чуєте назву хижої тварини, то сигналізуєте червоною цеглинкою у правій руці, якщо назву рослиноїдної - зеленою у лівій руці.

Поступово гра ускладнюється: додаються назви всеїдних тварини – це цеглинка синього кольору, піднята двома руками.

Запитання до дітей:

- ✓ Назви яких тварин почули вперше?
- ✓ Спосіб живлення якої тварини було визначити найскладніше?
- ✓ Про яку тварину хотіли б дізнатися більше інформації?

Повтори за мною

Вправа розвиває увагу, пам'ять, оперативність, швидкість реагування.

Ведучий будує конструкцію з цеглинок. Протягом 10 секунд учні розглядають споруду, потім вона повинна зникнути з поля зору учасників гри.

Завдання: відтворити таку ж конструкцію.
Хто виконує завдання першим – стає ведучим.

Вірю – не вірю

Під час гри діти використовують набуті знання та досвід на практиці, проявляють ініціативність. Учитель висловлює різноманітні твердження.

Наприклад:

- ✓ квітень - третій місяць весни
- ✓ зозулі відлітають у теплі краї
- ✓ на 0 ділити не можна
- ✓ в Україні є одне море

Якщо діти погоджуються з істинністю висловлювання, то вони підкидають і ловлять цеглинку, як м'яч.

Хибне висловлювання передбачає перекладання цеглинки з однієї руки до іншої.

Ведучими, за бажанням, можуть бути учні.

LEGO –масаж

Тримаючи у руках одну чи дві цеглинки, діти роблять «масаж» спини однокласникам у колі.

Приклади завдань:

- Вийшло ясне сонечко (діти малюють сонце з промінцями). Вилізло з барлогу погрітися ведмежатко: туп-туп, завітало зайченя: стриб – стриб (відтворюють цеглинками кроки тварин). Аж раптом налетіла чорна хмарка, почав накрапати дощ (імітують краплі дощу). Але він швидко скінчився і знову виглянуло сонечко (малюють промінці) Ура! (руки вгору).

- ✓ «Створіть» подарунок другу
- ✓ «Напишіть» улюблену цифру (букву)
- ✓ «Напишіть» результати таблиці множення числа 2
- ✓ «Накресліть» геометричні фігури, які ви знаєте

4. ЗАЛУЧЕННЯ РОДИН ДО ПРОВЕДЕННЯ РАНКОВИХ ЗУСТРІЧЕЙ

Одним із ключових компонентів концепції Нової української школи є педагогіка партнерства, яка ґрунтується на взаємодії між учнем, учителем і батьками. В основі педагогіки партнерства – спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками. Саме батьки – перші вчителі та партнери дитини в її соціальному, академічному, емоційному розвитку. Залучаючи батьків до освітнього процесу, педагоги мають розуміти переваги такої співпраці для усіх – учнів, батьків і вчителів. Зокрема, участь батьків збільшує їхню повагу до роботи вчителя.

Вочевидь, роль батьків як благодійників є найбільш звичною у наш час, коли не вистачає ресурсів, передусім фінансових. Керівники шкіл і вчителі вже звикли, що батьки допомагають ремонтувати класні приміщення, купують необхідні матеріали тощо. Проте, батьки можуть виконувати й іншу, не менш важливу роль в усіх сферах шкільного життя, зокрема, допомагати вчителю: брати участь у проведенні ранкових зустрічей та інших занять, готувати навчальні матеріали; контактувати з іншими батьками для поширення важливої інформації: ознайомлення з особливостями життя класу та інше. Батьки можуть допомогти у різних видах діяльності: прочитати з дітьми книгу, вислухати їхні розповіді, побувати у «кріслі автора», допомогти учням виконати творчі роботи тощо. Дітям дуже подобається бачити власних батьків у ролі вчителів, це ще один приклад моделі поведінки дорослих людей. Зважаючи на зайнятість сучасних батьків, учитель може запросити до співпраці інших членів родини – бабусь і дідусів, які зазвичай із задоволенням беруть участь у цьому процесі.

З чого ж почати? Ранкова зустріч займає чільне місце у щоденному житті класу, отже, спочатку з нею потрібно ознайомити батьків. Роблю це наступним чином:

- ✓ на батьківських зборах доводжу до відома завдання та методiku проведення зустрічей
- ✓ розміщую всю необхідну інформацію на дошці оголошень
- ✓ надсилаю інформаційні листи батькам
- ✓ запрошую дорослих на одну із зустрічей

Приклад інформаційного листа:

Лист батькам

Ім'я _____

Дуже важлива особистість

Шановні батьки!

Наступного тижня ваша дитина буде у класі- ДВО (дуже важливою особою). Кожна дитина у нашому класі по черзі стає абсолютно особливою. В цей час однокласники зможуть краще пізнати свого товариша.

Ми сподіваємось, що ви допоможете нам дізнатись якомога більше про особисті інтереси, таланти, унікальні якості вашої дитини. Для нього (неї) у класі підготовлений спеціальний стіл та стенд, де ваша дитина буде представляти експозицію про себе.

Просимо вас допомогти дитині підготувати деякі матеріали за темами:

1. особисті таланти
2. улюблена книга
3. родина
4. інтереси
5. хобі
6. улюблена річ
7. колекції
8. інше (за вибором дитини)

Цей матеріал можна приносити протягом тижня. Якщо немає можливості представити конкретні предмети, то підійдуть письмові описи, малюнки чи фото за темами.

Презентація відбудеться у п'ятницю _____ (дата)

Дякуємо за допомогу

Підпис вчителя _____

P.S. Нам було б приємно, якби ви знайшли можливість прийти до класу та переглянути експозицію вашої дитини чи бути присутніми на презентації.

Надзвичайно цікаво та ефективно провести ранкову зустріч разом із батьками.

Плануючи проведення зустрічі з батьками, врахуйте:

- Члени родин мають познайомитись один з одним - підготуйте бейджі з іменами.
- Зберіть батьків у коло та повідомте, що вони братимуть участь у ранковій зустрічі, так само, як це роблять їхні діти щодня.
- Вибирайте привітання, що дають змогу дорослим більше дізнатися один про одного, зняти напругу у спілкуванні. Наприклад, вправа «Інтерв'ю». Завдання: взяти взаємне інтерв'ю у парах, потім представити свого партнера, дізнавшись про улюблений фільм, страву, хобі тощо.
- Продемонструйте обмін інформацією. Надайте можливість поділитись інформацією про дітей (що у школі подобається, що- ні, чим займаються у вільний час, мрії про майбутнє і т.д).
- Оберіть інтерактивне веселе групове заняття.
- Проведіть рефлексію.

Наприклад:

- Чи змінився настрій після зустрічі?
- Який вид роботи сподобався найбільше?
- Чи допомагає ранкова зустріч дітям налаштуватись на ефективний робочий день?

5. ФРАГМЕНТИ КОНСПЕКТІВ РАНКОВИХ ЗУСТРІЧЕЙ

5.1 Фрагменти конспектів для 1 класу

Тема. У королівстві картоплі

Мета. Ознайомити з історією вирощування картоплі, розвивати пізнавальний інтерес, зв'язне мовлення, логічне мислення, формувати вміння продуктивно працювати в групах, викликати бажання здійснювати пошуково - дослідницьку роботу з теми, виховувати взаємоповагу, товариську.

Хід зустрічі

I. Вітання

Я всміхаюсь сонечку:
Здрастуй, золоте.
Я всміхаюсь квіточці:
Хай вона росте.
Я всміхаюсь дощику:
Лийся, мов з відра.
Друзям усміхаюся:
Зичу їм добра!

Вправа «Віночок дружби»

Діти розказують вірш, сплітаючи «віночок дружби» (кладуть руки на плечі один одному)

Ми усі – одна сім'я
Неповторні ти і я!
Будемо усі дружити,
В злагоді і мирі жити!

II. Обмін інформацією

- Продовжуємо говорити про плоди осені. Сьогодні у нас в гостях один із найулюбленіших овочів дітей і дорослих - картопелька.

Вправа «Асоціативний куц»

- Що ви вже знаєте про картоплю? (створення павутини у колі з клубка ниток)

Крісло автора

- Багато ви вже знаєте про цей овоч, а сьогодні дізнаємось ще більше.

(Заздалегідь підготовлений виступ мами чи тата і дитини)

«Мама-картопля» і «донечка-картоплинка»

М - Були часи, коли говорили, що картопля- небезпечне «яблуко диявола»

Д - Вперше картопля була відкрита індіанцями, вони назвали її «папа». Вдруге картоплю відкрили іспанці і завезли її до Європи.

М - Але церква оголосила бульби «чортовими яблуками» і заборонила їх.

Д - Правда, мамо, що це було друге відкриття картоплі?

М - Так. А тепер, доню, розкажи, чому картоплю вважають королівською квіткою.

Д – Один чоловік посадив картоплю так, щоб ніхто не бачив. А коли «заборонена картопля» зацвіла, чоловік подарував букет квітів картоплі королю Франції. Король прикрасив гілочкою картопляного цвіту свій одяг. Так квіти картоплі увійшли в моду. За одну гілочку картопляного цвіту платили, часом, і по 10 золотих монет. Селяни, які жили навколо Парижа, вирощували картоплю: спочатку, як квіти, а згодом-як їжу.

У – Діти, вам цікаво?! А хочете послухати про третє відкриття картоплі?!

М - Довго не наважувалися саджати її в Німеччині. Віра в те, що це «чортові яблука» глибоко вкоренилася в народі. Королям доводилося примушувати селян саджати картоплю. Саме так почалося третє відкриття картоплі.

Д - Мамо-картопле, розкажи чи давно знають тебе в Україні?

М - Вважається , що вперше картоплю на Україні посадили майже 200 років тому. Вона була відома ще запорізьким козакам (вони привозили її зі своїх походів).

Робота у групах

Відгадування загадок на логіку та кмітливість про картоплю.

- Королева – картопля приготувала для вас хитрі загадки. Спробуйте розгадати!

1. Є у картоплі, моркви, помідора, але немає у цибулі? (буква р)
2. 4 картоплинки зваряться за 10 хвилин, а за скільки хвилин зваряться 6 таких картоплин ? (теж 10 хвилин)
3. Чим закінчується картопля, а починається яблуко?(буквою я)

III. Групове заняття

Гра «Класна страва»

-Які ви знаєте страви, до складу яких входить картопля ?

- Пропоную приготувати найулюбленішу страву всіх українців – борщик.

Тема. «Весна іде, красу несе»

Мета. Розширювати уяву дітей про пору року весну, її ознаки. Розвивати зв'язне мовлення, ініціативність, збагачувати словниковий запас, сприяти створенню атмосфери доброзичливості у класному колективі

Обладнання. Набір «6 цеглинок леґо», ілюстрації весняних пейзажів.

Хід зустрічі

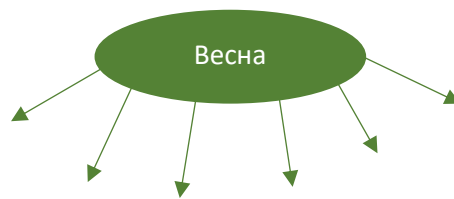
II. Обмін інформацією

- Яка пора року настала?

- Сьогодні познайомимось з цією порою року ближче.

1. Асоціативний куш «Весна»

2. Вправа «Кореспондент»

Питання дня: Що я очікую від весни?

3. Слухання та вивчення вірша про весну (вірш розміщується у куточку ранкової зустрічі у рубриці «Вірш тижня» і вивчається протягом тематичного тижня)

Що з весною настає?

- Сніг у полі розтає.
- А чому то так буває?
- Сонце його пригріває.
- Що ж синіє на землі?
- Ніжні проліски малі.
- А що пнеться з-під листа?
- То травичка вироста.
- А над полем що бринить?
- Любий жайворон дзвенить.

(Катерина Перелісна)

III. Групове заняття

Гра з лего «Вірю - не вірю»

- ✓ Навесні з теплих країв повертаються перелітні птахи
- ✓ Весною день стає коротшим, а ніч довшою
- ✓ Жовтіє листя на деревах
- ✓ Тануть сніги, пригріває сонечко
- ✓ З'являються бруньки на деревах

IV. Щоденні новини

- Який сьогодні день?

- Яке число, місяць?

- Дайте характеристику цьому числу? (Одно - чи двоцифрове, парне- непарне, до якого десятка належить і т.д.)

Гра «Обчислювальний ланцюжок» (розпочинається з числа, що позначає сьогоднішню дату)

Оголошення плану роботи на день

5.2. Фрагменти конспектів для 2 класу

Тема. Дружба дорожча від золота

Мета. Формувати вміння цінувати дружбу, викликати прагнення бути справжніми друзями; розвивати зв'язне мовлення, логічне мислення, сприяти формуванню товариських стосунків між усіма членами дитячого колективу, виховувати чесність, щирість, доброзичливість.

Обладнання: набір LEGO «6 цеглинок», відеоматеріал: мультфільм «Пригоди лісових друзів - своїх друзів бережіть»

Хід зустрічі

I. Вітання

Другу руку простягни,
Посмішку усім пошли.
Добрий ранок, добрий день!
Нашу зустріч розпочнем!

- Я рада усіх вас бачити!

- Взяли гарний настрій сьогодні з собою? Якщо хтось забув його вдома, або загубив по дорозі, зараз знайдемо і повернемо! Хто поділиться посмішкою, позитивними емоціями?

(Розповіді дітей про свій настрій та повідомлення цікавих новин)

II. Групове заняття

- Сьогодні ми поговоримо про одне з найбільших багатств, що може мати людина, - про дружбу.

- Що таке дружба? Як ви розумієте це слово?

Гра «Впіймай правильне твердження»

А як краще грати- наодинці чи разом? Тож давайте грати разом!

Умови гри: плескати в долоні щоразу, коли погоджуєтесь із твердженням: якщо ти гарна людина, то маєш.....

1. Допомогати мамі мити посуд.
2. Робити комусь зле, якщо ніхто не бачить.
3. Не вмиватись.
4. Берегти рідну природу, охороняти її.
5. Насміхатись із чужого горя.
6. Шанувати працю інших людей.
7. Захищати слабших.
8. Вихвалитися.
9. Ділитися тим, що є.
10. Допомогати друзям у біді.

Вправа «Квітка дружби»

- Ви всі маєте друзів. Вам весело і цікаво разом. Яким, на вашу думку, повинен бути друг?

У кожної дитини в руках 1 цеглинка леґо певного кольору, яку вони кладуть на килим у центрі кола, даючи одну характеристику друга. Результатом вправи є «квітка дружби», у якої середина – цеглинка вчителя, а пелюстки – цеглинки дітей.

III. Обмін Інформацією

Перегляд та обговорення мультфільму про дружбу

«Пригоди лісових друзів - своїх друзів бережіть»

<https://www.youtube.com/watch?v=Dh4nKKhE6BA>

Вправа «Кореспондент»

Питання для інтерв'ю: які знайти і не втратити друзів?

Робота у групах

Складання правил дружби:

- Ніколи не дозволяй собі насміятися над недоліками інших.
- Пам'ятай про друга, коли його не має поруч.
- Допомагай другові.
- Захищай друга.
- Пробачай другові його помилки.
- Радій успіхам і досягненням друга.
- Поважай того, з ким дружиш.

IV. Підсумок зустрічі

Релаксаційна вправа «Коло дружби»

- А зараз підійдіть всі до мене. Утворіть коло, візьміться за руки і посміхніться один одному. Мені дуже приємно, що ви вмієте дружити. Ви відчуваєте, як між долонями спалахнула маленька іскорка, маленьке сонечко. Воно не опікає, а зігріває, спалахує у ваших очах. Я знаю, ви інколи сваритесь, але коли в чийось очах замерехтять зілсть, покладіть йому на плечі руки, і добро розтопить зілсть без сліду.

- Хай завжди у нашому класі панує мир, дружба, злагода, порозуміння і щастя!

Тема. Зимовий калейдоскоп

Мета. Розширити та збагатити уяву дітей про зиму, розвивати емоційний інтелект, вміння логічно мислити, продуктивно працювати у групах, виховувати доброзичливе ставлення один до одного.

Обладнання. М'яч, торбинка з літерами абетки, сніжинка

Хід зустрічі

I. Вітання

Біла сніжинка в повітрі кружляла

У другий клас до нас завітала

Давайте з'єднаєм долоньки свої

І всі посміхнемось:

Я - вам, ви - мені

Діти передають сніжинку по колу і говорять компліменти або приємні побажання один одному

II. Групове заняття

Гра «Закінчи фразу»

Завдання: передавати м'яч, утворюючи словосполучення зі словами зимовий, зимова, зимові...

Гра «Я теж!»

Питання для гри:

- Ти любиш зиму?
- Чим саме тебе приваблює ця пора року?
- Який зимовий вид спорту тобі подобається найбільше?
- Який зимовий місяць твій улюблений?
- Закінчи речення: моє улюблене зимове свято....
- Який подарунок ти хочеш отримати у цьому році на свята?

III. Обмін інформацією

1. Робота з календарем
2. Виступ метеоролога з прогнозом погоди на день
3. Вправа «Абетковий суп»

(Робота виконується у групах)

Завдання: скласти речення про зиму.

4. Крісло автора

- Сьогодні до нас завітала зима (запрошується дівчинка, яка готувалася бути у ролі зими)
- Розпочинаємо прес- конференцію. У вас є можливість дізнатись про цю пору року все, що вас цікавить.

5.3. Фрагменти конспектів для 3 класу

Тема. Спорт - це життя. Футбол.

Мета. Розширити знання учнів про футбол; сприяти виробленню потреби займатися спортом і фізичною культурою; розвивати пізнавальний інтерес, вміння правильно формулювати висловлювання; критичне мислення; сприяти згуртуванню дитячого колективу; створити позитивний настрій на день.

Обладнання. Інформаційні картки, скринька.

Хід ранкової зустрічі

I. Вітання у колі

- Доброго ранку!- скажем всі разом.
- Доброго ранку тобі і мені!
Як гарно зустрітися ранком всім класом
У ці незабутні осінні дні!

II. Групове заняття

- Відкриваємо скриньку гарного настрою:
- Посміхніться усім, хто є у класній кімнаті
Гра «Я дарую тобі..»

- Щоб наш настрій не погіршився, а тільки покращився, давайте пограємо у гру «Я дарую тобі...»

III. Обмін інформацією

- Сьогодні продовжуємо говоримо про спорт.
- Хто першим зможе прочитати і пояснити вислів?

Робота у групах

УСПОРТИМЦЬТАСИЛАІДЛЯДУШІІДЛЯТІЛА

(У спорті міць та сила і для душі й для тіла)

- Поясніть, як ви розумієте цей вислів.

Гра «Так чи ні»

- Відгадайте, про який вид спорту говоритимемо сьогодні? (футбол)

«Навчаючи- вчусь»

- Зараз у вас є можливість поповнити свої знання про футбол як найпопулярнішу гру у світі, дізнатись багато пізнавального і цікавого.
- Ваше завдання: прочитати текст на картці, постаратись якомога краще його запам'ятати і, знайшовши пару, розказати все, що дізнались. Одночасно можна говорити тільки із однією особою. Постарайтесь поспілкуватись із кожним.

У багатьох древніх народів світу було безліч схожих ігор на сучасний футбол і сьогодні існує велика кількість його різновидів, зокрема дворовий, пляжний, фрістайл, міні-футбол та навіть футбол у багнюці.

У давнину для гри у футбол використовували м'ячі виготовлені із сечових міхурів свійських тварин, але такий «м'яч» дуже швидко псувався. Перший гумовий м'яч з'явився у 1855 році.

Футбольний м'яч складається з 32 частинок - 12 чорних п'ятикутників і 20 білих шестикутників.

Відповідно до останньої редакції 2015-2016 років є всього сімнадцять основних правил гри у футбол.

До 1912 року згідно з правилами воротар мав право брати до рук м'яч на всій половині поля своєї команди, тому бували випадки, коли воротарям вдавалось забивати гол навіть руками.

Футбольних вболівальників в Італії називають «Tifosi», що перекладається як «тифозні» або «носії тифу», тому що їх фанатизм схожий на лихоманку.

Історія футболу в Україні сягає вісімнадцятого століття і бере свій початок в місті Одеса, куди його привезли англійські моряки. Саме в Одесі було збудовано перше в Україні футбольне поле.

Цікаво те, що в Америці футбол називають «сокером», в той час як під словом «футбол» мається на увазі американський футбол.

Обмін футболками — традиція, яка не зустрічається в жодному виді спорту, окрім футболу! Після матчу гравці обмінюються футболками зі своїми суперниками на знак взаємної поваги

У футбольній команді 11 гравців. Але команду можна поповнити, і ким же? 12 гравцем у команді заведено називати вболівальника. Футбольні фанати вважаються найбільш відданими шанувальниками, тому їх можна вважати частиною команди.

Андрій Шевченко, без перебільшень, найвідоміший український гравець за історію незалежності нашої країни. Він досі є єдиним футболістом пострадянського простору, який здобув найпрестижнішу індивідуальну нагороду – «Золотий м'яч» (2004). Шевченко тричі ставав найкращим бомбардиром Ліги чемпіонів .

Ліонель Мессі - це один з найяскравіших прикладів зіркових гравців, які приїхали грати в Європу з-за океану. Він народився в Аргентині і виступає за цю національну збірну, проте ще з малих років значиться в системі іспанської «Барселони». Саме там він і виріс в одного з кращих футболістів сучасності.

Мессі носить на футболці десятий номер, і на сьогоднішній день є найкращим футболістом в світі. Він виграв п'ять «Золотих м'ячів», а також далеко не один раз приводив свій клуб до перемог в чемпіонаті Іспанії, Кубку Іспанії та Лізі чемпіонів.

Португальський футболіст Кріштіану Роналду та аргентинський Ліонель Мессі на сьогоднішній день найкращі спортсмени. Протистояння за звання кращого ведеться саме між ними.

Роналду свою кар'єру починав у Португалії, звідки перебрався до Англії, приєднавшись до «Манчестер Юнайтед», з яким почав вигравати свої перші трофеї. Але піку своєї кар'єри він досяг в мадридському «Реалі», де виступає досі під сьомим номером.

Королем футболу вважається бразильський футболіст Пеле. Пеле - єдиний футболіст в історії, який тричі став чемпіоном світу (у 1958, 1962 і 1970 роках). Його рекорд за кількістю забитих голів - 1281 в 1363 іграх поки що не зміг побити ніхто.

Футбольна кричалка «Оле-Оле-Оле» походить з Іспанії, де слово «Оле» виголошували на кориді або під час танців фламенко, а там воно з'явилося шляхом трансформації зі слова «аллах», яке вимовляли при молитвах араби, що захопили Іспанію у 8 столітті.

Одного разу в Англії арбітру довелося вилучити всіх гравців з обох команд. Причому, жорстокість зайшла так далеко, що після матчу один з футболістів і боковий суддя були госпіталізовані.

В один туманний день зустрічалися дві шотландські команди. Погода погіршилася настільки, що арбітр не відразу помітив, як лави запасних спорожніли. Тільки через деякий час суддя зрозумів, що на полі було вже 30 гравців.

Раніше, перед футбольним матчем капітани обох команд обмінювалися один з одним квітами на знак поваги.

Сучасний футбольний м'яч наповнюється повітрям, а один з перших видів був набитий пір'ям. І якби не щільна шкіряна оболонка, то, скоріш за все, нагадував би подушку.

Вперше бутси з шипом з'явилися в Англії в кінці ХІХ століття. Раніше шип виготовлявся в основному зі шкіри або гуми, в наш час - з алюмінію або пластмаси.

Футбольний стадіон «Вемблі» в Англії створений лише для ігор, тренування на ньому заборонені.

Бразилія - єдина країна, що брала участь у всіх чемпіонатах світу по футболу.

Наймолодшим футбольним коментатором стала Габріела Ферейра. Коли їй було 10 років, в 2003 р. вона почала працювати на бразильському радіо.

- Розкажіть, про що дізнались? (відповіді дітей)

Крісло автора

Презентація книги про спорт, виготовленої власноруч.

Прес-конференція

Діти представляються кореспондентами різних видань і задають питання автору книги.

ІV. Підсумок зустрічі

Робота у групах

- Щоб нашого творчого запалу вистачило на цілий день, пропоную сформулювати гасло дня, яким будемо керуватись сьогодні.

Тема. Найввічливіше свято у світі

Мета. Формувати розуміння учнів про важливість прояву вдячності у людських стосунках, виховувати у дітей необхідність висловлювати слова подяки у повсякденному житті, розвивати емоційний інтелект, формувати відчуття єдності у дитячому колективі

Обладнання. Плакат із зображенням хмари, хмара слів подяки, шаблони крапель води для кожного учня.

Хід зустрічі

ІІ. Обмін інформацією

1. Крісло автора

Повідомлення учня про Міжнародний день «Дякую»

Міжнародний день «Спасибі», який щорічно відзначається 11 січня, можна назвати одним з найбільш «ввічливих» свят у світі. Воно підкреслює важливість ввічливого ставлення до ближніх і всіх людей вцілому. Цього дня потрібно подякувати усім близьким та рідним, тим, хто є поруч із вами, тим, хто вам небайдужий.

Українське слово «дякувати» походить від німецького аналога. День «Дякую» відзначається в багатьох країнах. Його шанують нарівні зі схожим святом - Всесвітнім днем подяки, яке відзначають 21 вересня.

2. Ознайомлення зі словами подяки різними мовами (Хмара слів)

III. Групове заняття

Коллективна робота «Хмаринка вдячності»

Розповідь учителя

Було в Раю два ангели. Один постійно вилежувався на хмарі, а інший літав із Землі до Бога.

- Що це ти літаєш туди - сюди? - запитав відпочиваючий ангел.

- Я ношу Богові послання, що починаються зі слів: «Господи поможи...»

- А ти чому завжди відпочиваєш?

- Я маю носити Богові послання, що починаються словами: «Дякую, тобі, Господи...»

Радість і подяка залежать не від розміру подарунка чи послуги, а від уміння радіти і бути вдячним. На жаль, не всі вміють дякувати і цінувати добро.

- А чи вмієте дякувати ви?

Янгол приніс кожному із вас краплинку, щоб дати можливість висловити свою вдячність оточуючим: друзям, батькам, рідним, світові...

Давайте разом створимо «хмаринку вдячності»

(Діти пишуть слова подяки на крапельках та прикріплюють їх на хмару, за бажанням озвучують)

не могло не відбитися на його успішній кар'єрі. Свій перший винахід він зробив у дванадцятирічному віці.

Насправді, дитячих винаходів настільки багато, що перераховувати їх можна нескінченно. Згадати тільки рукавички без пальців, паперовий пакет з квадратним дном, калькулятор – все це придумали діти.

«Кульки обираєш – ідею промовляєш»

- Якщо уважно слухали, то легко зможете знайти відповідь на питання:
- Що спільного між купюрою номіналом 100 доларів, ластами і дванадцятирічним хлопчиком? (на купюрі портрет Бенджаміна Франкліна, який у дванадцятирічному віці винайшов ласта для плавання)

Крісло автора

Розповіді учнів про українських дітей – винахідників

Наприклад: 12 – річний Максим Лема зі Львова створив робота, що виконує функції інженерів БТІ. 16 – річний Вадим Хоміч з Житомира придумав прилад, що блокує автомобіль з нетверезим водієм. Десятикласник Полтавського ліцею №13 Роман Поляков розробив проєкт техніки для зони АТО, що може рухатися без пального.

II. Групове заняття

Вправа «Цікава скринька»

Питання :

- Що спонукає дітей робити винаходи?
- Чи хотіли б ви стати винахідниками? Поясніть.
- Які риси характеру, на вашу думку, допомагають створити щось нове?
- Який винахід людства для вас є найкориснішим?
- Покажіть за допомогою пантоміми найдавніший винахід людства, що змінив світ (колесо)

Тема. Дивовижне метро

Мета. Розвивати пізнавальний інтерес, критичне мислення, креативність, удосконалювати навички ефективної групової взаємодії, вміння аргументовано висловлюватись, сприяти згуртування класного колективу.

Обладнання: ілюстрації із зображенням метрополітену, ребус

Хід зустрічі

I. Вітання

- Сьогодні вітаємось без слів - за допомогою міміки та жестів.

Гра "Я дарую тобі..."

II. Обмін інформацією

1. Розгадування ребусу - теми сьогоднішньої ранкової зустрічі (метро)

Мозковий штурм

-Що ви знаєте про цей вид транспорту?

2. Крісло автора

- Сьогодні у нас у гостях працівник метрополітену, котрий підготував для вас цікавинки про цей транспорт (виступ учня)

Наприклад:

Один вагон метро вміщує до 330 пасажирів. Щодня у метро їздить 660 вагонів.

Що спільного у метро і футболу? На початку роботи машиністи отримують своєрідні «штрафні картки» – три талони: зелений, жовтий і червоний. Але, на відміну від футболу, за порушення їх забирають, а не видають. Спочатку – зелений, потім – жовтий. Обидва відновлюються за певний час роботи без порушень: зелений повертають за півроку, жовтий – за рік. Червоний талон забирають за серйозне порушення.

Київський метрополітен ніколи не спить — щоночі у метро, навіть на Новий Рік, працюють близько тисячі осіб. Вони виконують усі ремонтні роботи, а також заміну рейок і шпал.

Тунелі метро періодично пилюються і миються спеціальною машиною. Роблять це один раз на місяць і для того, щоб прибрати металічний пил та бруд, що потрапляє до метро ззовні. Жодних щурів у метро немає. Через шум і нестачу їжі.

У метро немає смітєвих урн з міркувань пожежної безпеки, оскільки сміття може загорітись.

У метро чимало цікавих професій. Одна з них — чергова кімнати відпочинку. Саме ця людина будить машиніста, аби він вчасно вивів потяг на лінію.

Станція Арсенальна є найглибшою станцією у світі (якщо рахувати від поверхні землі) - 105 метрів.

3. Вправа «Кульку підбираєш- ідею промовляєш»

- Для яких цілей можна використати метрополітен, окрім перевезення пасажирів? (бомбосховище, святкування весілля, показ модного одягу і т.д.)

III. Групове заняття

1. Гра «Як змінилося слово»

(Гра починається зі слова «метро»)

2. Гра «Неіснуючий вагон метро»

Проводиться у групах по 5-7 дітей.

Завдання: створити вагон метро з машиністом, використовуючи різні положення тіла. Можна триматися за руки чи обійняти когось, сидіти чи лежати. Потрібно швидко домовитись та втримати конструкцію нерухомо 10 секунд.

ВИСНОВКИ

Широкі інформаційні можливості, нові вимоги суспільства, батьків, очікування сучасних учнів, які відрізняються від попередніх поколінь, створюють для педагогів нові професійні виклики. Однак, беззаперечним є те, що діти потребують почуття безпеки, гідності і любові, прагнуть емоційного комфорту. Саме це покликані створити ранкові зустрічі. Пріоритетним напрямком використання цієї методики є також розвиток низки ключових компетентностей, зокрема: загальнокультурної, інформаційної, комунікативної.

Одним із першочергових завдань освіти нового типу є виховання демократичної культури у молодших школярів. Місія саме ранкового кола полягає у тому, щоб закласти основні принципи демократії. Рівноправність і партнерство, повага до різноманітності, критичне ставлення до дійсності, толерантність, власна та соціальна відповідальність, відкритість - саме ці сандарти притаманні практиці ранкового кола. Стратегія покликана формувати ті цінності, що стають основою для створення відповідальної та дбайливої спільноти людей, виховувати громадянські якості у наймолодших здобувачів освіти. Це інструмент розвитку м'яких навичок, а саме: уміння комунікувати, співпереживати, керувати своїми емоціями, працювати в команді, креативно та критично мислити. Таке навчання розвиває в учнівства усвідомленість, співпереживання та залученість.

Отже, ранкова зустріч поєднує соціальне, емоційне та інтелектуальне навчання кожного члена класної спільноти, дає можливість формувати соціальні та навчальні компетентності, сприяє створенню атмосфери доброзичливості та толерантності. Практика є формою сучасної ефективної організації освітнього процесу, пов'язаної з цілісним розвитком особистості молодшого школяра.

Це педагогічне спілкування та діяльність, що створюють партнерські взаємини, сприяють індивідуалізації освітнього процесу. Кожен етап занять передбачає формування цінностей та ключових компетентностей, що відповідає Державному стандарту Нової української школи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Бібік Н.М.* Нова українська школа: порадник для вчителя. Київ: Літера ЛТД, 2018.
2. Гра по-новому, навчання по-іншому [Електронний ресурс] // Київ. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/nova-ukrainska-shkola/LEGO/po-novomu-navchannya-po-inshomu.pdf>.
3. Державний стандарт загальної початкової освіти [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>
4. *Дівакова І. І.* Інтерактивні технології у початкових класах. Тернопіль: Мандрівець, 2007.
5. *Іванішена С.* Форми та методи інтерактивного навчання. Початкова школа.- 2006.- №3.
6. Краші дитячі ігри для приміщень. Частина 1 [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://childdevelop.com.ua/articles/leisure/348/>.
7. *Уоли К. Б.* Програма для дітей та їх родин «Крок за кроком». Особистісно орієнтоване навчання дітей 6-7 років. Київ, 2000.
8. *Шаповаленко О. П.* Ранкова зустріч Якого я роду? Зв'язок поколінь. 2 клас [Електронний ресурс] На Урок. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://naurok.com.ua/rankova-zustrich-yakogo-ya-rodu-zv-yazok-pokolin-2-klas-203304.html>.
9. 7 найкращих ігор для згуртування дитячого колективу [Електронний ресурс]. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://mamabook.com.ua/7-naykrashuh-igor-dlya-zgurtuvannya/>.
10. 7 ігор із класного менеджменту для молодшої школи [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://osvitoria.media/experience/7-igor-dlya-z-klasnogo-menedzhmentu-dlya-molodshoyi-shkoly/>
11. *Юрченко О.* 11 ігор у парах з набором LEGO «6 цеглинок» для 1-го класу [Електронний ресурс] Освіторія – Режим доступу до ресурсу: <https://osvitoria.media/experience/23081/>.